

APRÓNÉPEK ORSZÁGA

CSÁSZÁR LEVENTE
MESÉJE

PÁL RITA
RAJZAIVAL

KEDVES OLVASÓ!

Valamiért a legtöbb ember azt hiszi, hogy Tündérország valahol az Óperenciás Tengeren túl, az Üveghegy lábánál terül el. Meg sem fordul a fejükben – mármint az emberekében –, hogy az a csodálatos és szeretetre méltó világ – melyet Aprónépek országának is nevezhetünk – nem Hetedhét Határon túl, hanem itt, a baranyai Hegyhát erdeiben, rétjeiben, tavainál található. Tegyél hát egy sétát mesebeli kis falunkban – Alsómocsoládon – és környékén. Jól nyisd ki szemedet és füledet. Ismerd meg „aprónépeinket”, akik településünk több mint hétszáz éves történetének főszereplői. Hogy kik is Ők?

A manók: akik hosszú évszázadokon át őrizték ősünk ezüstérem kincsét, és most is vigyázzák mindazt, melyet emberi szem nem láthat.

A virágtündérek: akik nagy barátságban voltak Perczel Vilma kisasszonnyal. Barátságuk jeléül azóta is minden tavasszal ezernyi színben tündöklő lakóhelyük, a Virágsűrű. Virágszönyeget terítenek a rétekre, árnyéplőbe öltöztetik az erdőt.

A fatündérek: akik szorgos munkával ápolják erdeink fáit, gondozzák gyümölcseit, esők után terített asztalt varázsolnak a gombák kedvelőinek.

A sellők: akiknek játszótere a Szent András patak. Naphosszat vidáman játszanak a patak felett szálló lepkekkel és bogarakkal. Új és új meséket szönek estig, amíg a tavaink mélyén levő hínár-ágyaikban el nem szenderülnek.

A szalamandrák: akik apró lángoskáikat fel-felbillantea az ősi mocsárban jelezték, hogy itt fény van és meleg, érdemes tehát megtelepedni. Később figyelmetlenségük miatt égett porrá a falu.

A szíffek: akik híres „iskolamestőrünket”, Kulcsár Józsefet is segítették abban, hogy gondolatait papírra vesse, hogy széteszthassa köztünk legfőbb kincseit: az írás és olvasás tudományát, a természetrajzot, a vegytant. Részük volt abban is, hogy felkeltse bennünk a tudás iránti vágyat, s fellobbantsa szívünkben a hazaszeretet lángját.

Az angyalok: akik őrködnek mindennapjaink felett.

Nekik köszönhetjük, hogy hét évszázad múltán is őrizhetjük a MESE-T, melyet most neked is elmondunk. Ha tetszik, hozd el szüleidet Alsómocsoládra, legyenek részei meséinknek! Tudálkozhatsz a mocsoládi erdőkerülővel, és vendége lehetsz a Palacsintás Királynak. Ha kalandra vágysz, bejárhatod „Élményösvényeinket”. Erdei Iskolánkban játszva tanulhatsz, és megismerheted mindazt a titkot, amit mesebeli kis falunk őriz.

Barátsággal köszönt:
Dicső László
polgármester

Tudtad-e, hogy az arany, a gyémánt attól olyan fényesen csillogó, mert a manók, ott a földalatti vájatokban naphosszat csiszolják az ásványokat? S hogy a fák, virágok gondozása tündérfeladat? Hogy a művészeknek, íróknak, zenészeknek a levegőben szálló szilfék adnak ihletet? Hogy a sellők minden hajnalban megtisztítják tündér-szűrőikkel tavaink vizét, attól olyan áttetszőek a tavacs-kák?

És hogy a szalamandrák állandóan a tűzzel játszanak és pajkosságuk folytán sok borsot törnek mások orra alá?

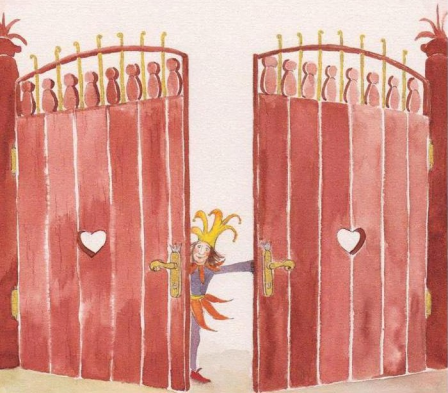
Ha ezekről a dolgokról idáig még nem volt tudomásod, akkor most megismerkedhetsz azokkal az apró népekkel, akik a szabadszemnek egyáltalán nem, vagy csak nagyon ritkán mutatkoznak meg. Ha belelapozol a könyvbe, megismerheted Aprónépek országát, ahol a legfőbb életető erő a szeretet.

APRÓNÉPEK ORSZÁGA

CSÁSZÁR LEVENTE MESÉJE

PÁL RITA RAJZAIVAL

*A rét minden virága
táncot járt ott,
hol az avatlan szem
moccanást sem látott.
(Rémi)*

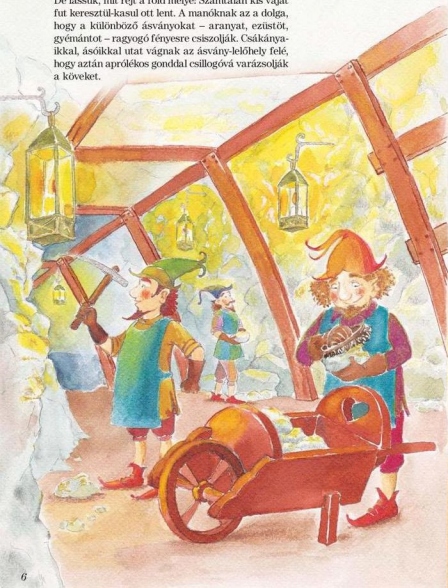

I. MANÓK

A föld felszíne felett százévesnél is öregebb, hatalmas bükkfák állnak egymás fölé tornyosulva. A fák tövében pirinyó falucska húzódik meg, kis házak népesítik be az erdő alját. A manók itt élnek életüket, eleséget természetnek maguknak, nevelik manógyermkeiket.

De lássuk, mit rejt a föld mélye! Számátlan kis vajat fut keresztül-kasul ott lent. A manóknak az a dolga, hogy a különböző ásványokat – aranyat, ezüstöt, gyémántot – ragyogó fényesre csiszolják. Csákányokkal, ásókkal utat vágnak az ásvány-lelőhely felé, hogy aztán aprólékos gonddal csillogóvá varázsolják a kőveket.

A bánya bejáratát jól elrejtették a kíváncsi szemek elől. Óriási bükk gyökerei között vezet a kis alagút lefelé. A bükkfa alatti lejárót egy manó őrzi. Éles szemét nem kerülheti el semmi. Örökődése közben észrevétlenül marad, mert abban a pillanatban, ha valami furcsa dolog történik – mondjuk, arra vetődik valaki, vagy valami –, gombává változik. Így vigyázzák a temérdek kincset.

A manók 300 évenként királyt választanak maguk közül. Minden esetben arra esik a választás, aki a legerősebbnek, a legbölcsőbbnek és egyben a legjobb szívűnek bizonyul. Ő a világ leggazdagabb teremtménye, hisz minden gazdagság, ami csak fellelhető a Földön, az ő birtokában van ott a felszín alatt. Arany, ezüst, drágakövek, mérhetetlen mennyiségben.

II. VIRÁCTÜNDÉREK

A föld tündérei

Az erdei tisztást milliónyi virág lepi el. Tündérek vigyáznak a növényekre, gondoskodnak felőlük. Már kora hajnalban nagy a nyüzsgés a virágtergben. Tündérek végzik hajnali harmatgyűjtő körútjukat. Aztán a délelőtti folyamán a méhecskéikkel közösen nektárt gyűjtenek. A virágok illatából merítenek erőt az egész napi munkához.

Virágtündér kis edényébe meri a friss
harmatcseppeket. Ez a tündérek itala,
sőt, manóbarátaik részére is ők gyűj-
tik az innivalót.

A virágtündérek ruhája színes virágszirom-
ból készül, ezért olyan érzévtelenek. Este-
felé, mikor a munka után a lepkékkel
játszanak, önfeledt kacagásuk vidáman
csilingel a rét felett. Ha valakit ilyenkor
odacsál nevetésük, pillangók rejtik el őket
a kutató tekintetek elől.

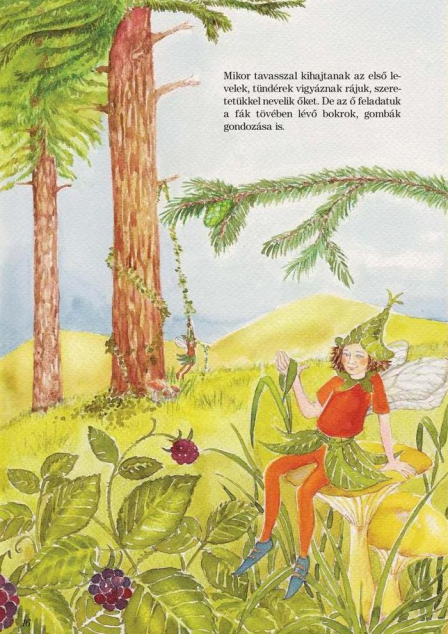

III. FATÜNDÉREK

A föld tündérei

Tölgyfa koronájában levélsátor rejtőzik. A fa tündéréinek titkos lakhelye az a kisházikó. Lejjebb, a fa törzsén öreg, elkorhadt lyuk tátong. Ott is tündérék laknak. Ha nagy vihar közeleg, vagy ősszel megérkeznek a jeges szelek, oda költöznek be a tündérék és az odú barátságos menedékében vészlik át a téli napokat.

A fairy with a green pointed hat and wings sits on a large mushroom in a lush forest. She is wearing a red top and orange leggings. The background features tall trees and rolling hills.

Mikor tavasszal kihajtanak az első levelek, tündérek vigyáznak rájuk, szeretetükkel nevelik őket. De az ő feladatuk a fák tövében lévő bokrok, gombák gondozása is.

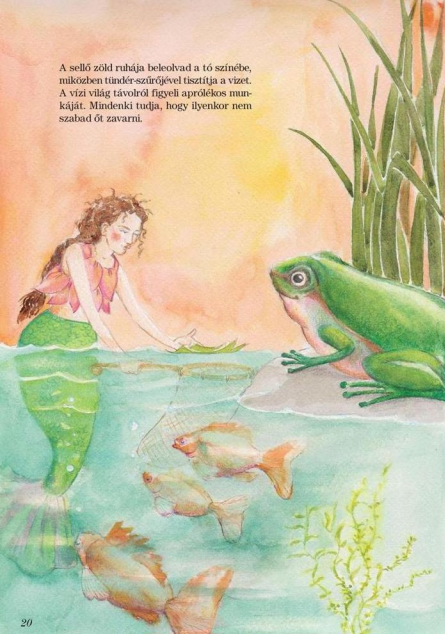
IV. SELLŐK

A víz tündérei

A tavak felől vízcsofogás, vidám láрма hallatszik. Tündérek fürdenek a hűs vízben. Szitakötőkkel játszanak, halacszkákkal kergetőznek, vízzel locsolják egymást.

A sellő zöld ruhája beelolvad a tó színébe, miközben tündér-szűrőjével tisztítja a vizet. A vízi világ távolról figyelni aprólékos munkáját. Mindenki tudja, hogy ilyenkor nem szabad őt zavarni.

Estefelé a vízparti kövek között fatündér udvarol a jegyesének. A virágtündér szegénylős mosollyal hallgatja szerelmese kedves bókját, miközben a sellők örömtáncot járnak a halacszkákkal körülöttük.

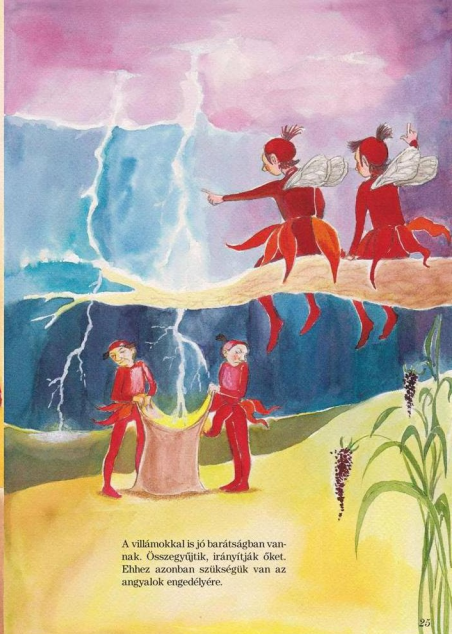
V. SZALAMANDRÁK

A tűz tündérei

A tündérek közül a szalamandrák a legvidámabb népek. Pajkosak, csintalanok. Tűzpiros ruhájukban örökké csak játszanak, igazi rosszcsontok. A manókat gnómoknak csúfolják. A lódarazsak orra alá is borsot törnek. Ennek ellenére mégsem lehet rájuk haragudni.

A tűz tündérei természetesen a lángok barátai. Pillanatok alatt képesek bajt okozni. Ott, ahol valami nincs rendjén – mondjuk, az emberek veszekednek egymással –, gyakran tűz üt ki. Azt minden esetben ők idézik elő.

A villámokkal is jó barátságban vannak. Összegyűjtik, irányítják őket. Ehhez azonban szükségük van az angyalok engedélyére.

VI. AZ ANGYALKÁK

Ha már megemlégtük az angyalkákat, essen róluk is néhány szó. Ők nem az ország lakói, de gyakran megfordulnak ott. Segítik a tündérek, manók munkáját, engedélyt adnak bizonyos dolgokra. Például a szalamandrának, hogy tüzet gyűjtsanak.

Szóbeszéd kering a tündérek között. Egy angyal a mende-monda szerint elhagyta az Angyalok Karát, hogy leigázza Aprónépek országát. Állítólag – ezt beszélik – amerre jár, mindenütt hó és didergő hideg marad a nyomában. Zúzmarát – így hívják a Jég Angyalát – ördög-szolgák kísérik és segítik dermesztő munkájában. Persze ez csak szóbeszéd. A tűz tündérei ki is csúfolják, aki hitelt ad a mendemondának.

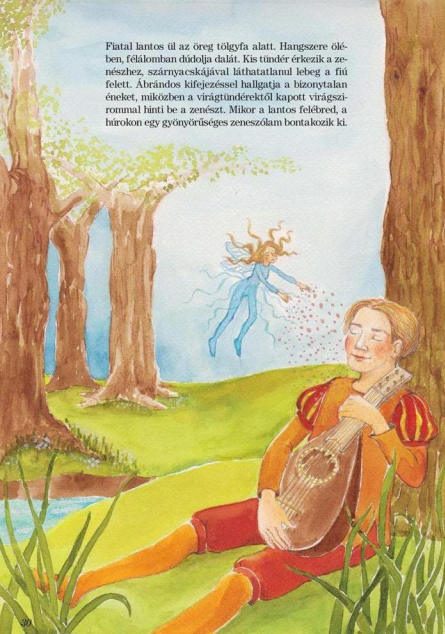
VII. SZILFEK

A levegő tündéréi

A levegő tündéréi az ország legkomolyabb lényei. Halványkék, fehér ruhácskájukban észrevétlen szállnak a légtérben, keresik a helyet, ahol szeretetükkel segíteni tudnának. Ők a művészek segítõi, tőlük kapnak ihletet a muzsikások, írók, festők.

Fiatal lantos ül az öreg tölgyfa alatt. Hangszere ölben, félálomban dúdolja dalát. Kis tündér érkezik a zenészhez, szárnyacskájával láthatatlanul lebeg a fiú felett. Ábrándos kifejezéssel hallgatja a bizonytalan éneket, miközben a virágtündérektől kapott virágszírommal hinti be a zenészt. Mikor a lantos felébred, a hűrokon egy gyönyörtűs zeneszólam bontakozik ki.

Nagy ritkán, ha egy-egy harcias lódarázs keresztezi a tündér útját, csellel próbál meg kitérni előle. Ha a darázs nagyon feldühödik, és alig várja már, hogy szúrós fullánkját a szilfbe bökje, a tűz tündérei közül hívnak valakit segítségül. A szalamandra majd elveszi a darázs harcias kedvét.

VIII. FAVÁGÓK

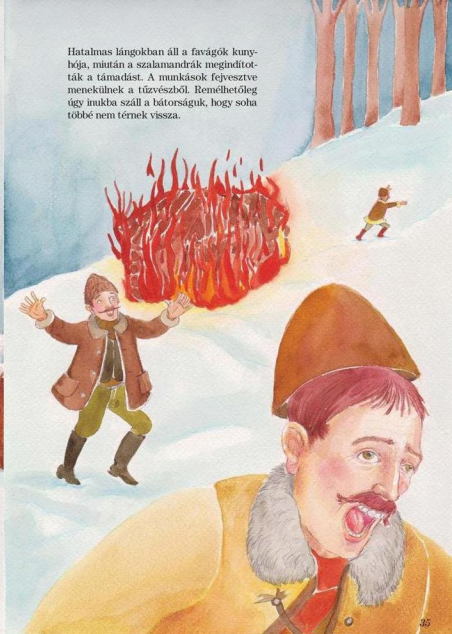
Nagy a riadalom a fatündérek körében. Az erdei tisztáson favágók vertek tanyát. Fejszéiket, fűrészeket élécsítik, hogy neki kezdjenek a fák kidöntéséhez. Patak partján öreg tölgyfa áll, könnye csorog. Esdekelve kéri a kis tündért, segítsen, találjon ki a megmentésükre valamit. Ő érte már nem kár, de a fiatal fáknak meg kell menekülniük a favágók fejszéjétől. A fatündér lélekszakadva rohan a szalamandrákhoz segítségért.

A hír hallatára a tűz tünderei csatorba állnak, készítik tűzgyújtó szerzőmájukat. Menet közben kéri az angyalok engedélyét a tűzgyújtáshoz. Alig várják már, hogy csintalankodhassanak egy keveset.

Hatalmas lángokban áll a favágók kunyhója, miután a szalamandrák megindították a támadást. A munkások fejvesztve menekülnek a tűzvészből. Remélhetőleg úgy inakba száll a bátorságuk, hogy soha többé nem térnek vissza.

IX. TÜNDERESKÜVŐ

Esküvőre készül Aprónépek országa. Fattündér veszi feleségül mátkáját, a virágtündért. A jegyespárt angyal adja össze. Az ország apraja-nagyja hivatalos az ünnepségre. Manók és tündérek közösen mulatnak, szil-fek muzsikája száll az erdő fái alatt. Virágnektár az ünnepi ebéd, harmatcseppet isznak hozzá a vendégek. Szeretettől mámorosan vigádnak hajnalhasadáig.

A színarany jeggyűrűt manók készítették nászajándékként. Hosszú, gondos munkával kovácsolták tökéletesre a gyűrűpárt.

Virágkehelyben nemrég született kistündér ringatózik. Az illatfelhőben pillangók vigyázzák békés álmát.

X. ZÜZMARA

A Jég Angyala

A szóbeszéd valósággá vált. Zúz-
mara, a Jég Angyala, a tündérvi-
lágra feni fogát. Amerre csak jár,
a melegséget mindentűt jéggé der-
meszti. Örök fagy és hó marad mö-
götte. Ördög-szolgák lesik minden
parancsát.

Fagyott szárnyú, ijedt szilf biceg a jeges szélben, repülni nem tud. Tündérhangszere a rohanó patakba veszett. Tétován megáll az öreg tölgyfa tövében, továbbmenni a háborgó patak nem engedi. Pedig életbevágó lenne, hogy folytathassa útját. Hírt kell vinnie! Zúzmara az erdő határában áll ördög-szolgáival. Feltett szándéka, hogy jéggé dermeszti Aprónépek országát. A kis tündér esdekelve pillant fel a nagy fára. Az öreg tölgy megadó mosollyal, hatalmas robaj kíséretében dől keresztbe a zúgó patakon. A két kicsi láb pedig sietve folytathatja hírhozó útját.

A tündérvilág a manók földalatti járatában lel menedékre. A bánya jótékony védelmében vészeli át a fagyos szelet, ami kristályos jéggé változtat mindent. Egyedül a szalamandrák nincsenek megijedve. Harcra készen várják, hogy az angyaloktól megkapják az engedélyt az ellentámaszra.

Az engedély megérkezik. A tűz tünderei a villámokat hívják segítségül. A siströgő cikk-cakkok fülstíketítő csattanással csapódnak le a jéggé fagyott birodalomra. A becsapódások helyén gőzölgve olvad a jég, szilánkkristályok röppennek szerteszét. Az ördög-szolgák a fávágókhöz hasonlóan rémülten szaladnak világgá.

XI. HÁBORÚ

Az utolsó, a legerősebb villámot a szalamandrák egyenesen Zúzmarára irányítják. A mennydörgő villám megnyitja a földet és az végleg elrejteli a Jég Angyalát, aki ezentúl a föld mélyének örök fogására lesz ítélve.

A tündérek pedig végre előbújhatnak a bánya oltalmazó védelméből, hogy szeretettük melegével a maradék jeget is felolvasszák Aprónépek országában.

XII. KIRÁNDULÓK

*Évszázadok kergetőznek,
fogócskát játszik az idő,
ám a Tündérvilág
mit sem változik...*

Vidám gyereksereg túrázik az erdő mélyén. A hangos láрма hallatán a tündérek bűvőhely után néznek. Névteve gyalogol az erdei iskolások csapata, miközben a tanító néni a természet csodáiról mesél a gyerekeknek. Ha látnák azt, ami a szemnek láthatatlan marad, megtapasztalhatnák az igazi csodát!

Iskolás hajol a forrás vizére. A kis tündérnek alig marad ideje a víz mélyére bújni. Csak a csermely fodrozódása mutatja: az előbb itt még valaki szitakötőkkel játszott.

Elvonul a kis csapat, lármájuk alig hallatszik. Bükkfa tövében a gomba ismét visszaváltozik manóvá. Elmúlt a veszély, nem kellett riasztani a tűz tündéreit! Folytathatja örökösét.

Nos, Barátom, hitelt adsz már szavamnak? Netán még mindig kétely mardossa lelked?

Ha a kétely csírája még ott lakozik benned, vedd fel túracipőd, és irány az erdő! Ül le az öreg fák alá, és csendben figyelj. Fontos: Légy csendben! Így nem zavarod meg az Aprónépek világát. Ha elég türelmes vagy, lehet, hogy a tisztás felől meghallod a virágtündérek önefelelt kacagását. Esetleg meglátsz a tó fodrozódásában egy sellőt, amint épp a vizet tisztítja. Az a gomba, az út szélén, nem egy örmanó?

S ha ezek után talán már hiszel nekem, akkor elérkezett az ideje, hogy felfedjük Aprónépek országának legnagyobb titkát!

Tudod-e, miért szeretik az emberek az erdőt járni? Miért jó ott kint, a szababban lenni?

Azért, mert itt kóstolhatunk bele abba a szeretetbe, amivel a tündérek a fákat, növényeket gondozzák.

Csak ülj nyugodtan az erdőben, tárd ki szíved és érezheted azt a mesés szeretetet, ami az országból árad kifelé. A Természet ősejét.

Copyright © Császár Levente – 2012
/csaszarlevente61.blogspot.com/

Kiadja: Alapítvány Alsómoosládért

Minden jog fenntartva.

A szerző és a kiadó engedélye nélkül tilos ezen kiadvány bármely részét másolni, reprodukálni, információs rendszerben tárolni

A mesét lektorálta: Jakabné Mezei Gabriella

Illusztráció: Pál Rina

Turisztikai térkép: Dr. Zsiga Attila

Könyvterv, nyomdai munkák: Müller Bt.

ISBN: 9969090999

A mesekönyv Alapítvány Alsómoosládért „Fahásta kialakítása Alsómoosládón” címen benyújtott LEADER pályázatán készült el

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

ANGVALKÁK

FATÜNDÉREK

MANÓTALU

VIRÁGTÜNDÉREK

ZÚZMARÁT ITT NYELTE EL A FÖLD

SZILTEK

SZALAMANDRÁK

AZ EMBEREK LAKHELYE

SÉLLŐK

KEDVES OLVASÓ!

Valamiért a legtöbb ember azt hiszi, hogy Tündérország valahol az Óperenciás Tengeren túl, az Üveglegy lábánál terül el. Meg sem fordul a fejükben – mármint az emberekben –, hogy az a csodálatos és szeretetre méltó világ – melyet Aprónépek országának is nevezhetünk – nem Hetedhét Határon túl, hanem itt, a baranyai Hegyhát erdeiben, rétjeiben, tavainál található.

Tegyél hát egy sédt meséből kis falunkban – Alsómocsoládon – és környékén. Jól nyisd ki szemedet és füledet. Ismerd meg „apronépeinket”, akik településünk több mint hétszáz éves történetének főszereplői. Hogy kik is ők?

A manók: akik hosszú évszázadokon át őrizték őseink ezüstérem kincsét, és most is vigyázzák mindazt, melyet emberi szem nem láthat.

A virágtündérek: akik nagy barátságban voltak Perczel Vilma kisasszonnyal. Barátságuk jeléül azóta is minden tavasszal ezernyi színben tündöklő lakóhelyük, a Virágsűrű. Virágszönyeget terítenek a rétekre, ünneplőbe öltöztetik az erdőt.

A fatündérek: akik szorgos munkával ápolják erdeink fáit, gondozzák gyümölcsseit, esők után terített asztalt varázsolnak a gombák kedvelőinek.

A sellők: akiknek játszótere a Szent András patak. Naphosszat vidáman játszanak a patak feletti szálló lepkekkel és bogarakkal. Új és új meséket szönek estig, amíg a tavaink mélyén levő hínár-ágyaikkban el nem szenderülnek.

A szalamandrák: akik apró lángocskáikat fel-felellantva az ősi mocsárban jelezték, hogy itt fény van és meleg, érdemes tehát meglepedni. Később figyelmetlenségük miatt égett porrá a falu.

A szíffek: akik híres „iskolamestörünket”, Kulcsár Józsefet is segítették abban, hogy gondolatait papírra vesse, hogy szétszathassa köztünk legfőbb kincseit: az írás és olvasás tudományját, a természetrajzot, a vegytant. Részüik volt abban is, hogy felkeltesse bennünk a tudás iránti vágyat, s fellebbantsa szívünkben a hazaszeretet lángját.

Az angyalkák: akik őrködnek mindennapjaink felett.

Nekik köszönhetjük, hogy hét évszázad múltán is őrizhetjük a MESET, melyet most neked is elmondunk. Ha tetszik, hozd el szüleidet Alsómocsoládra, legyetek részei meséinknek! Találkozhatsz a mocsoládi erdőkerülővel, és vendége lehetsz a Pulcsin-tás Királynak. Ha kalandra vágysz, bejárhatod „Élményüsvényeinket”. Erdi Iskolánkban játszva tanulhatsz, és megismerheted mindazt a titkot, amit meséből kis falunk őriz.

Barátsággal köszönt:
Dieső László
polgármester

ANGYALKÁK

SZILFEK

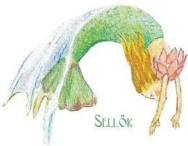
FATÜNDÉREK

VIRÁGTÜNDÉREK

SZALAMANDRÁK

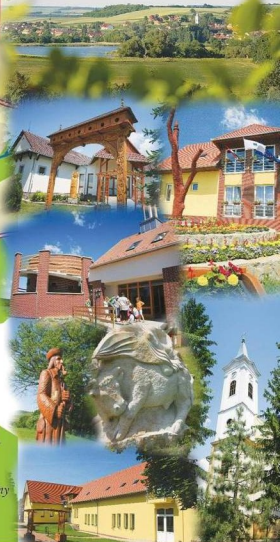

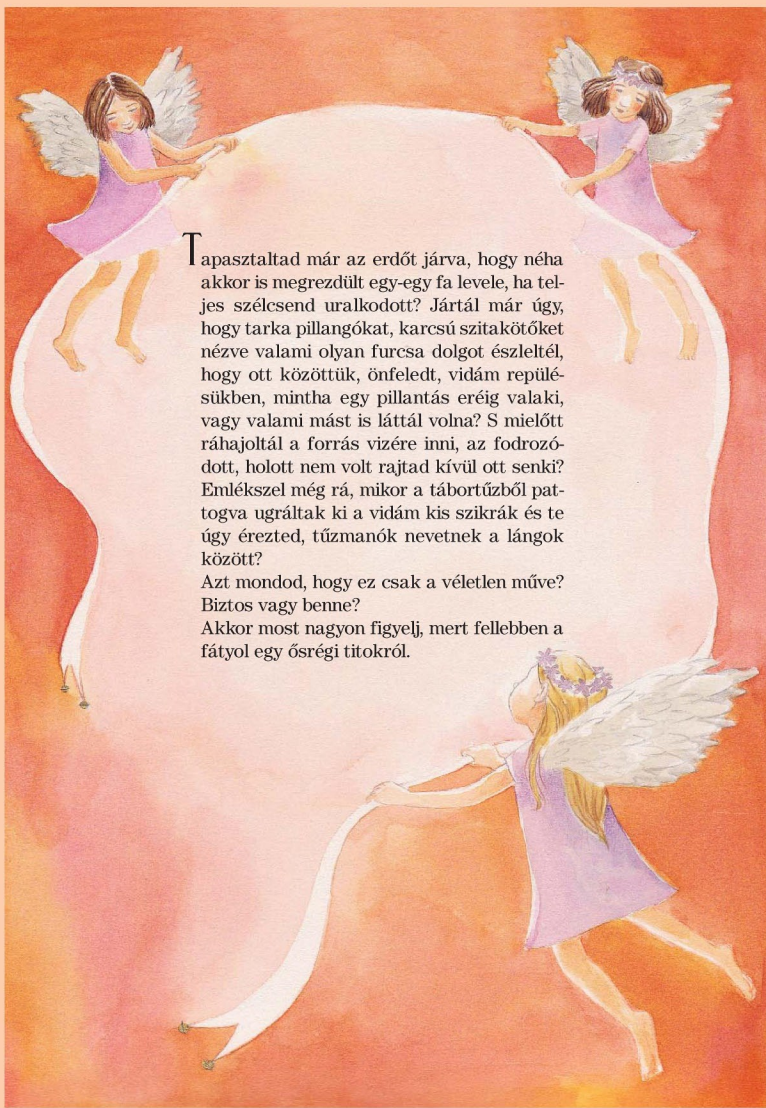
SELLŐK

MANÓK

Halastó

Tapasztaltad már az erdőt járva, hogy néha akkor is megrezdült egy-egy fa levele, ha teljes szélcsend uralkodott? Jártál már úgy, hogy tarka pillangókat, karcsú szitakötőket nézve valami olyan furcsa dolgot észleltél, hogy ott közöttük, önfeledt, vidám repülésükben, mintha egy pillantás ereig valaki, vagy valami mást is láttál volna? S mielőtt ráhajoltál a forrás vizére inni, az fodrozódott, holott nem volt rajtad kívül ott senki? Emlékszel még rá, mikor a tábortűzből patogva ugráltak ki a vidám kis szikrák és te úgy érezted, tűzmanók nevetnek a lángok között?

Azt mondod, hogy ez csak a véletlen műve?
Biztos vagy benne?

Akkor most nagyon figyelj, mert fellebben a fátyol egy ősrégi titokról.